

Referat

Sekretariat:

Aalborg Kommune
Miljø- og Energiforvaltningen
Stigsborg Brygge 5
9400 Nørresundby
Tlf. 9931 9400
www.limfjordsraadet.dk
limfjordsraadet@aalborg.dk

Forum Embedsmandsgruppen

Tid 8. november 2019, 09.00 – 13.00

Sted Skive Kommune, Den Blå Diamant,
Rådhuspladsen 2, 7800 Skive

Deltagere Asger Nielsen, Brønderslev
Catrina Bjerregaard Kristensen, Frederikshavn
Dan Overgaard, Herning
Henrik Damsgaard, Jammerbugt
Bjarke Jensen, Mariagerfjord
Thomas Damgaard, Lemvig
Arne Kirk, Morsø
Lars Sandberg, Randers
Claus Riber Knudsen, Rebild
Ann Ammitzbo, Skive
John Patuel Hansen, Struer
Tanja Bilde Binderup, Thisted
Flemming Bach, Vesthimmerland
Jørgen Jørgensen, Viborg
Michael Palsgaard, Aalborg
Michael Damm, Sekretariatet
Torben Bramming Jørgensen, Sekretariatet
Niels Vedel, Sekretariatet

Afbud Hjørring
Holstebro
Ikast-Brande

Mødeleder Michael Damm

Referent Niels Vedel

Udsendt 3. december 2019

**Sagsnr./Dok.
nr.**

1. Godkendelse af dagsorden.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at forslag til dagsorden godkendes.

Indstilling godkendt

2. Vandråd 2019

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen drøfter vandrådsarbejdet 2019 i oplandet til Limfjorden, herunder:
 - Sammensætning af rådet
 - Tidsplan.

Baggrund:

Kommunerne skal under inddragelse af lokale vandråd, udarbejde forslag til den fysiske vandløbsindsats i bl.a. indsatsprogrammets målsatte vandløb således, at der skabes grundlag for at opnå ”god tilstand”. Vandråds arbejdet forventes påbegyndt primo december 2019 med udsendelse af en ny vandrådspakke med rammer og vejledning, der ligeledes omfatter et IT-værktøj til at indberette forslag til indsatser for de konkrete vandområder. Arbejdet forventes afsluttet ved, at kommunen indberetter forslag til indsatsprogrammets supplerende vandløbsforanstaltninger samt bidrag til miljørapport til Miljø- og Fødevarerministeriet senest d. 22. september 2020.

Vandrådernes arbejde vil være fokuseret på at rådgive kommunerne om de supplerende indsatser, der skal skabe grundlag for at nå konkrete miljømål i 2027. I brev fra ministeren er det understreget, at et fokus på de konkrete målsatte vandløb ikke kan stå alene. Myndighedernes forvaltning af vandløbsstrækninger uden konkret miljømål må ikke forringe tilstanden eller indebære risiko for at målsatte vandløb ikke kan nå målopfyldelse. Ikke-forringelse, sammenhæng og kontinuiteten i hele vandløbssystemet er således af væsentlig betydning for vandrammedirektivets mål.

Sekretariatet præsenterer forslag til tidsplan samt status for interessant ønsker til vandrådsarbejdet.

Bilag:

- Brev fra Miljøministeren vedr. vandrådsarbejdet 2019/2020

Indstilling godkendt.

Når der på rådsmødet træffes beslutning om sammensætningen af vandrådet, anbefales det, at kommende vandrådsmedlemmer gøres opmærksom på at:

- **Deltagende medlemmer/interesseorganisationer forventes at acceptere arbejdsgrundlaget.**
- **Repræsentanter forventes at dække/arbejde med hele Limfjordens opland og ikke kun enkelte vandløbssystemer.**

Limfjordsrådets Sekretariat udarbejder en tidsplan, når vandrådspakken er kendt.

3. Lavbunds- og vådområdeindsatsen (VOS-pkt) – Synergieffekter i Vådområdeindsatsen

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Orientering om status for vådområder og lavbundsprojekter tages til efterretning.
- Sekretariatet screener for flere potentielle vådområde og lavbundsprojekter i oplandet til Limfjorden.

Baggrund:

Sekretariatet orienterer om nyt vedr. vådområde- og lavbundsindsatsen i oplandet til Limfjorden. Herunder muligheden for flere helheds/synergiprojekter.

Der er ved at være behov for nye kvælstofprojekter til VOP'en for Limfjorden. Der er endvidere øget fokus på klimaprojekter, der kan bidrage til CO₂-reduktion og det vil derfor være relevant at screene oplandet til Limfjorden for yderligere potentielle lavbundsprojekter samtidig.

Medlemskommunerne har alle mere eller mindre velbeskrevne projekter, der kunne være mulige i forbindelse med den nye ordning om Multifunktionel Jordfordeling.

- **Indstilling godkendt.**
- **I forhold til multifunktionel jordfordeling har mange kommuner relativt velbeskrevne projekter. I forhold til ansøgninger afventer kommunerne dog den endelige udformning af ordningen.**
- **Det blev aftalt, at Sekretariatet indkalder embedsmandsgruppen til en temadag om multifunktionel jordfordeling. Indholdsmæssigt præsenterer kommunerne deres skuffeprojekter med henblik på en brainstorm om projektmuligheder i den kommende ordning.**

4. Masterplan for Limfjorden

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen tager orienteringen om status for arbejdet med Masterplanen for Limfjorden til efterretning og drøfter det videre arbejde.

Baggrund:

Sekretariatet præsenterer status for arbejdet med Masterplanen for Limfjorden på mødet.

- **Status blev taget til efterretning.**
- **To fokusgrupper skal indkaldes til det første møde ("Naturen i og omkring Limfjorden" og "Rekreative interesser"), mens de øvrige er i gang.**
- **De faglige diskussioner forsætter året ud, mens interessentinddragelsen og den politiske del følger i første halvår af 2020.**

5. Temadag om miljømuslinger som virkemiddel.

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at Embedsmandsgruppen:

- Tager orientering om faglig temadag omkring miljømuslinger som virkemiddel til efterretning.
- Drøfter opfølgning med en politisk temadag på Christiansborg.

Baggrund

Der er et stort potentiale for etablering af muslingebrug såvel i virkemiddelsammenhæng som i en generel cirkulær udnyttelse af blå biomasse. Det faglige grundlag er ved at være på plads men egentlige forretningsmodeller er dog stadig under udvikling.

Hvis dyrkning af miljømuslinger skal anvendes som virkemiddel i 3. vandplanperiode er det nødvendigt at finde en model, som håndterer en betaling af økosystemtjenesten som virkemiddel. Der er derfor behov for afklarende aktiviteter, hvis muslingebrug skal indgå som marint virkemiddel i den kommende planperiode. Hvis markedet skal regulere sig selv, vil der gå en rum tid inden en produktion i tilstrækkelig størrelsesorden vil blive etableret.

I regi af Skive Fjord projektet / Mumipro afholdt Limfjordsrådet en faglig temadag den 29. oktober og en opfølgende politisk temadag på Christiansborg forventes afholdt den 22. januar 2020. Sekretariatet orienterer om temadagene.

Indstilling godkendt.

I Mariagerfjord er det en politisk drevet proces. I Skive er der interesse for alternative marine virkemidler fordi N-reduktionsbehovet / indsatsen i oplandet til Skive Fjord er så stor, som den er.

6. Projektansøgning "Net op – Spøgelsesnet nej tak" vedr. opsporing samt bjærgning af spøgelsesnet

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen anbefaler Limfjordsrådet at godkende opfølgende projekt "Net op - Spøgelsesnet nej tak".

Baggrund:

Spøgelsesnet er tabte fiskeredskaber, som fisker videre efter de er tabt, og derfor koster de masser af liv til ingen verdens gavn. Efter nogen tid vil flere af redskaberne lægge sig på havbunden, hvor de stadig fisker samtidig med at de bidrager til forureningen af det marine miljø.

Limfjordsrådet tog i foråret 2019 initiativ til at lokalisere og fjerne 3 kendte spøgelsesnet fra Limfjorden i samarbejde med Appel Adventure, som den udførende part. Arbejdet viste imidlertid hurtigt, at antallet

af spørgelsesnet i Limfjorden var langt større end først antaget, hvorfor det blev besluttet at bjærge 10 spørgelsesnet. Projektet belyste, at der sandsynligvis ligger i størrelsesordenen 500-1.000 tabte net i Limfjorden og muligvis endnu flere, og at der til stadighed mistes net i fjorden.

På sidste embedsmandsgruppemøde/rådsmøde blev det besluttet, at Sekretariatet udarbejder forslag til opfølgende projekt. Der har siden da været mulighed for at indsende en ansøgning til Miljøstyrelsens strandoprensningsspulje, med henblik på at igangsætte et opfølgende projekt, der bygger videre på de erfaringer, der blev gjort i pilotprojektet.

Bilag:

- Projektbeskrivelse vedr. "Net op – Spørgelsesnet nej tak" vedlægges

Indstilling godkendt. Der henvises til vedlagte slides.

7. Nyt projekt om "Havørredernes problemer ved passage af Hjarbæk og Skive Fjord"

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Opfølgende projekt om "Havørredernes problemer ved passage af Hjarbæk og Skive Fjord", herunder økonomi drøftes i embedsmandsgruppen.

Baggrund:

DTU Aquas undersøgelser fra 2017 og 2018 (økonomisk støttet af medlemskommunerne) gav et overordnet billede af ørredernes adfærd og overlevelse. Det er således stadig ukendt præcist, hvor ørrederne døde, hvad der slog dem ihjel og hvad der kunne gøres for at hjælpe dem.

Ved at anvende en avanceret positioneringsteknologi, kan elektronisk mærkede havørreders position, temperatur og dybde bestemmes med stor præcision en gang i minuttet indenfor udvalgte geografiske områder. I Limfjorden vil det således være muligt at få belyst en række problemstillinger vedrørende havørredens overlevelse og adfærd i området. Man vil eksempelvis kunne få svar på:

- Præcis hvor opholder mærkede ørreder sig i de første kritiske uger i Limfjorden.
- Hvor dør havørrederne og hvordan fordeler dødsfaldene sig (f.eks. sæler, skarv, garn eller lystfiskere).
- Opsøger ørrederne skjulesteder eller specielle habitattyper i fjorden.
- Hvilke interaktioner har ørrederne med rovdyr som sæler (udføres ved at mærke et antal sæler med samme type mærker som havørrederne).
- Hvilken betydning har Virksunddæmningen på ørredernes vandring og overlevelse.

Embedsmandsgruppen drøftede på møde 13.09.2019 ovennævnte projekt om Havørredernes udfordringer i Limfjorden. Der var enighed om, at det var positivt med et opfølgende havørredprojekt. Embedsmandsgruppen bemærkede dog:

- Der var ønske om en præcisering af hvordan undersøgelsen kan dokumentere om fisk eks. spises af skarv – Hvis skarven eks. flyver fra området, vil det så kunne blive registreret af hydrofonerne.
- Kommunerne er indstillet på at bidrage til projektet med et beskedent beløb under forudsætning af:

- Det skal være tydeligt, hvad der kommer ud af projektet – Hvilke initiativer der konkret vil kunne iværksættes som følge af projektet.
- Miljøstyrelsen, fritidsfiskere og lystfiskere også bidrager økonomisk til projektet

Der har efterfølgende været direkte henvendelser fra Lystfiskerforeningerne til medlemskommuner om økonomisk støtte til projektet.

Bilag

- Henvendelse fra Lystfiskerforening til medlemskommune vedr. projekt om "Havørredernes problemer ved passage af Hjarbæk og Skive Fjord"

Den enkelte kommune beslutter, hvor meget man ønsker at bidrage med økonomisk til projektet. Ved gennemførelse anbefales det, at projektet bliver forankret i Limfjordsrådet. Projektet kan tages ind i Masterplanarbejdet i 2020 (2. fase af Masterplanen).

8. Water Co Governance projektet – Helhedsplan for Ryå

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen tager status for arbejdet om Helhedsplan for Ryå til efterretning.

Baggrund:

I projektet *Helhedsplan for Ryå* har der været arbejdet med de udfordringer og muligheder, som eksisterer i Ryå og dets opland. Helhedsplanen har til formål at sikre en mere optimal ressourcefordeling og skabe synnergieffekt mellem de forskellige interesser. Dette er forsøgt ved at arbejde aktivt med en oplandstankegang og øget lokal inddragelse. Tanken er, at en helhedsplan skal sikre, at hensyn til klimatilpasning, afvanding, natur- og miljø og ikke mindst lokal udvikling og interesser varetages og koordineres bedst muligt – på tværs af oplandskommuner.

Der vil blive arbejdet videre med at få lavet et lay-out, hvor teksten bliver understøttet med kort og billeder mv. Efter de sidste justeringer vil helhedsplanen blive forelagt politisk i begge kommuner.

Orientering blev taget til efterretning. Der var enighed om at tilgangen og erfaringerne i pilotprojektet om "Helhedsplaner for Ryå" og "Natureman" var oplagte til brug i relation til planlægning af multifunktionelle jordfordelingsprojekter.

9. Formandskabets møde med Miljøminister Lea Wermelin

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen drøfter formandskabets møde med Miljøminister Lea Wermelin.

Baggrund:

Miljøminister Lea Wermelin har inviteret Limfjordsrådets formandskab til møde 22. november 2019. Mødet forventes at vare ½ time.

Der er 6 punkter på dagsordenen:

- Status for vådområdeindsatsen ved Limfjorden
- Barrierer i vandløbsindsatsen
- Interessentinddragelse i 3. vandplanperiode
- Helhedsorienteret indsats
- Spørgelsesnet
- Evt.

Bilag:

- Dagsorden for formandskabets møde med Miljøminister Lea Wermelin vedlægges.

Indstilling godkendt – Der henvises til vedlagte slides.

Forslag til pointer (se slides) blev godkendt. Pointerne vinkles i videst muligt omfang i forhold til klima.

I forhold til barrierer i vandløbsindsatserne opleves ansøgningssystemmet stadig tungt og rigtigt.

Udbudsreglerne er et stort problem i vandløbsindsatserne.

Ved ansøgning er det vigtigt at fylde rammen helt ud, så der er mulighed for også at håndtere uforudsete hændelser.

10. Budget 2020

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

- Embedsmandsgruppen drøfter forslag til Limfjordsrådets budget 2020

Baggrund:

På Limfjordsrådets møde den 07.12.2018 blev det besluttet at hæve medlemskommunernes kontingent i 2020 med 233.000.

Sekretariatet gennemgår på møde et udkast til budget 2020.

Indstilling godkendt.

- **Skive Fjord projektet synliggøres i budgettet**
- **Sekretariatet fremsender til orientering oversigt over forventet udgiftsfordeling for vandrådsopgaven (vedlægges referatet).**

11. Kommende møder i Limfjordsrådet

Indstilling:

Sekretariatet indstiller, at:

Embedsmandsgruppen drøfter og giver input til dagsorden for næste møde i Limfjordsrådet.

Baggrund:

Næste møde i Limfjordsrådet afholdes 29. november 2019 ved Kulturcenter Limfjorden, Skyttevej 12-14, 7800 Skive, Sallingsundsalen – Mødet starter kl. 9.00.

Forslag til dagsordenspunkter:

- Godkendelse af dagsorden
- N- og P Vådområdeindsatsen (VOS-pkt) – Synergieffekter i Vådområdeindsatsen.
- Lavbundsprojekter i oplandet til Limfjorden.
- Vandråd 2019.
- Temadag om miljømuslinger som virkemiddel.
- Projektansøgning "Net-op" – Vedr. opsporing samt bjærgning af spøgelsesnet
- Helhedsplan for Ryå (Water Co Governance projekt)
- Masterplan for Limfjorden
- Budget 2020
- Inspirationstime – Håndtering af Multifunktionel Jordfordeling (Erfaringer fra Jammerbugt Kommune)
- Presse
- Orientering / Bordet rundt
 - Forlængelse af Water Co Governance projektet
 - Landbrugsstyrelsens Workshop om Multifunktionel Jordfordeling
 - Fomandskabets møde med Miljøminister Lea Wermelin
- Evt.

Sekretariatet indkalder snarligt til Embedsmandsgruppemøder i 2020.

Sekretariatet kontakter Jesper Hansen i Jammerbugt vedr. oplæg om erfaringer med Multifunktionel Jordfordeling i et Collective Impact projekt.

12. Orientering/Bordet rundt.

- Forlængelse af Water Co Governance projektet.
- Orientering om Landbrugsstyrelsens workshop om Multifunktionel Jordfordeling.

Der henvises til vedlagte slides.

13. Eventuelt